

Nationell ULF Bazar 6 maj 2021

DOKUMENTATION FRÅN SEMINARIEGRUPPERNA
ELISABET NIHLFORS

INLEDNING

I maj 2021 träffades företrädare för försöksverksamheten för att utbyta erfarenheter.¹

Mötesplatsen Nationell ULF Bazar (NUB 21) samlade ca 180 deltagare från 25 lärosäten med lärarutbildning, 4 regionala organisationer och mer än 50 huvudmän (kommunala och fristående). Lärare, lektorer, skolledare och skolchefer tillsammans med professorer, dekaner och forskare, lärarutbildare, VFU handledare, projektledare, forskningsledare, samverkanslektorer, doktorander och studenter... alla involverade i försöksverksamheten.

De deltagare som även var med vid 2020 års Nationella ULF Bazar placerade i samma grupper som vid det tillfället. Det visade sig att hälften av förra årets deltagare återkom i 15 av 16 grupper. Varje grupp hade därmed hälften återkommande och hälften nya deltagare. Grupperna var även detta år sammansatta så att så många olika erfarenheter som möjligt skulle kunna mötas från alla fyra noderna. En ordförande och en dokumentatör i varje seminariegrupp möjliggjorde att denna digitala mötesplats kunde genomföras och föreliggande dokumentation sammanställas.

Bakgrundsmaterial fanns tillgängligt före Nationell ULF Bazar på www.ulfavtal.se/nationell-ulf-bazar/ och pågående försök och rapporter finns på www.ulfavtal.se/aktiviteter/. Underlaget för diskussionen sändes även ut via e-post till samtliga deltagare i förväg.

Mellan Nationell ULF Bazar 2020 och årets NUB 21 har den Nationella Samordningsgruppen samlat flera olika underlag. Dels har fler ULF Spaningar genomförts där erfarenheter från alla 25 platserna i försöket samlas in; det har handlar om kombinationstjänster, etiska frågor och publikationer och spridning av resultaten (ULF Spaning Nr 5-7).² Underlag har även samlats in från försöksverksamheten direkt till de fyra noderna som ett underlag till slutförslag som ska arbetas fram under 2021.

Tidigare i år behandlades regeringens forskningsproposition i riksdagen och beslutade bland annat följande kring praktisk forskning:

Under 2017–2021 pågår en försöksverksamhet som syftar till att utveckla och pröva olika modeller för långsiktig samverkan mellan universitet och högskolor och huvudmän inom skolväsendet kring praktisk forskning. En första utvärdering från 2018 visar att samtliga 25 lärosäten som deltar har slutit avtal kring samverkan med en eller flera skolhuvudmän och s.k. ULF-avtal har slutits mellan lärosäten och skolhuvudmän. Samverkan har anpassats efter lokala och regionala behov och förutsättningar och omfattar forsknings- och utvecklingsverksamhet men också delade anställningar där lärare arbetar både i skolan och vid ett universitet eller högskola. Detta stärker metodiken inom lärarutbildningarna och forskningskompetensen i skolväsendet samt kopplingen mellan teori och praktik. Regeringen bedömer att satsningen har mött förväntningarna och har stora möjligheter att utvecklas varför den bör fortsätta samt tillföras ytterligare medel. Det innebär att fler skolhuvudmän

¹ Program se Bilaga 1

² Se www.ulfavtal.se/dokumentation/

kommer att kunna delta och att samarbetsavtalen mellan lärosäten och skolhuvudmän kan bli mer stabila och långsiktiga. (Prop. 2020/21:60 Avsnitt 11. 2. 3 sid. 111-113)

Mot denna bakgrund valde den Nationella Samordningsgruppen att vid Nationell ULF Bazar 2021 lyfta upp ett antal konkreta frågeställningar som kan ses som knäckfrågor inför framtagandet av de förslag som ska lämnas regeringen mars 2022.

Den Nationella Samordningsgruppen **TACKAR** för allas medverkan i arbetet och tar med alla synpunkter i det fortsatta arbetet.

Maria Jarl och Magdalena Taube (Göteborgsnoden); Johan Samuelsson och Jesper Haglund (Karlstad noden); Eva Lindgren och Stina Westerlund (Umeå noden) samt Lars Olsson och Anna Brunner Cederlund (Uppsala noden).

Stockholm i maj 2021
enligt uppdrag

/Elisabet Nihlfors

INNEHÅLL

1. Frågeställningar

- 1.1 Nationell ULF Bazar 2020
- 1.2 Nationell ULF Bazar 2021

2. Några övergripande slutsatser från grupperna

3. Avtalsnivåer och avtalsinnehåll

- 3.1 Nationellt
- 3.2 Regionalt
- 3.3 Lokalt
- 3.4 Projektnivå

4. Framåt – knäckfrågor som behöver lösas

5. Ordmoln och Quiz från avslutningen av NUB21

Bilagor

- 1. Program Nationell ULF Bazar 2021
- 2. Dokumentation från Nationell ULF Bazar 2020

1. Frågeställningar

Inledningsvis presenteras de frågeställningar som diskuterades vid Nationell Bazar 2020 och årets Nationell Ulf Bazar 21. Detta eftersom frågeställningarna fortfarande är aktuella och slutsatserna som presenteras utifrån gruppdiskussionerna 2021 tydligt visar på ett antal knäckfrågor som behöver lösas.

1.1 Nationell ULF Bazar 2020

- A. Hur identifieras och prioriteras kunskapsbehovet hos olika grupper; enskilda lärare, ämnesvis, skolledare, huvudmän. Hur "möter" dessa frågeställningar befintlig kunskap och/eller lägger grunden till ny forskning? Vilka involveras i olika processer och hur kommer resultaten flera till del hos både huvudman och lärosäte?
- B. Hur medverkar olika samverkansformer/modeller till att skapa likvärdiga förhållanden för stora och små huvudmän/lärosäten? Vilken betydelse har förekomsten av lektorer och utformningen av tjänstekonstruktioner som t.ex. kombinations- och/eller förenade tjänster? Vilka möjligheter finns för lärarstudier att vistas i forskande miljöer under sin utbildning på lärosäte och under sin VFU?
- C. Med fokus på framtiden - vilka förutsättningar är viktiga att lyfta fram i utformandet av olika samverkansmodeller? Vad behövs nationellt, regionalt och lokalt för att stärka och utveckla den praktiska forskningen, den vetenskapliga grunden i utbildningar hos samtliga huvudmän och lärarutbildningarnas förankring i forskning? Resurser? Roller? Beslutsstrukturer?³

1.2 Nationell ULF Bazar 2021

Huvudfrågan som kommer att behandlas på NUB 21 är hur kommande ULF-avtal bör utformas för att garantera långsiktighet på ett nationellt plan och samtidigt ge flexibilitet och hållbarhet runt om i landet.

Underlag till diskussioner under NUB21 baseras på dokument som finns tillgängliga på <https://ulfavtal.se/nationell-ulf-bazar-2021/>

Nationella Samordningsgruppen önskar därför få synpunkter på: Vilka förutsättningar behöver finnas – och på vilka nivåer - för att möjliggöra att ULF-forskning stärker den vetenskapliga grunden i såväl skola som lärarutbildning.

Bakgrund

För att närma oss denna komplexa frågeställning gör vi följande antaganden (som alltså kan ändras).

³ Dokumentationen från Nationell ULF Bazar 2020 finns på www.ulfavtal.se/dokumentation

Från 2025 är ULF en permanent struktur som bygger på:

- ett nationellt ULF-avtal
- fem till sex regionala ULF-avtal
- 25–27 lokala ULF-avtal

Försöksverksamheten har byggts nerifrån och upp och horisontellt genom lokala och regionala nätverk. Erfarenheterna visar hur vi utifrån olika traditioner, kulturer, organisationer och kapacitet har byggt vidare på eller skapat nya infrastrukturer i ett nära och respektfullt samarbete mellan skolhuvudmän och lärosäten. Trots olikheterna finner vi att det finns en del gemensamma utmaningar som behöver lösas nationellt för att möjliggöra flexibilitet regionalt och lokalt. När vi här nedan skissar på tänkbara lösningar presenterar vi dessa därför uppifrån och ned.

Tre avtalsnivåer

Nationellt avtal: Ett övergripande nationellt *ULF-avtal mellan svenska staten och lärosätena och skolhuvudmännen är en förutsättning för en långsiktigt hållbar infrastruktur för ULF-forskning.*

Exempel: Ett nationellt ULF-avtal kan reglera att arbetet är ett gemensamt åtagande för lärosäten och skolhuvudmän. Det kan visa att arbetet med att stärka den vetenskapliga grunden i de olika verksamheterna ska ske i nära samverkan utifrån insikten om att det finns ett ömsesidigt beroende mellan akademien och skolväsendet, bland annat genom lärar- och rektorsutbildningarna.

Ett nationellt ULF-avtal kan uttrycka vad som avses med ULF-forskning: Sådan utbildningsvetenskaplig forskning som utgår från professionens och verksamhetens kunskapsbehov och som bedrivs tillsammans med lärare/skolledare. ULF-forskning förutsätter strukturer och resurser som har som mål att lösa problem och utnyttja potentialer, inom undervisning/utbildning eller till att förbättra elevers och studenters resultat. ULF-forskning ska hålla hög vetenskaplig kvalitet och dokumenteras genom publikationer.

Ett nationellt råd kan skapas för att säkerställa ovanstående.

Regionala avtal: *För att, utifrån tillgängliga medel kunna kraftsamla, förutsätts att både lärosäten och skolhuvudmän utifrån sina nätverk och kluster skapar synergier på regional nivå.*

Exempel: Flera lärosäten har redan organiserat sig i kluster för olika typer av samverkan. För diskussionerna på NUB2021 utgår vi därför från en hypotes att det finns 5–6 kluster på lärosätessidan som kan åta sig ett ansvar för regionala ULF-avtal. Lärosätenas kluster behöver mötas av skolhuvudmännens kluster. Det finns en stor variation bland huvudmännen avseende elevantal och i vissa delar av landet är de geografiska avstånden stora. Regional samverkan är därför ofta nödvändig för att få hållbara och långsiktiga lösningar på det vetenskapliga arbetet som sker i samverkan med lärosäten.

Regional samverkan är också viktig för att kunna möta professionens olika frågeställningar. Det kräver att det finns forskningsmiljöer och kapacitet över tid. Ett regionalt råd med tillhörande ULF-kansli kan inrättas för att garantera långsiktighet och hållbarhet och underlätta administration.

Lokala avtal: *Basen är som vi inledde med lokal.*

Exempel: Hos lärosäten och skolhuvudmän finns forskningsmiljöer som möjliggör kombinationsanställningar och långsiktiga strukturer för att identifiera kunskapsbehov. I en del fall kan dessa mötas med befintlig kunskap men i andra fall leder de över till ULF-forskning. Ett kännetecken för ULF-forskning är att den växer fram i och genom detta samarbete över tid, i de så kallade ”tredje rummen”, där regelbundna samtal förs.

Diskussion NUB21

Frågeställningen är alltså: ***Vilka förutsättningar behöver finnas – och på vilka nivåer - för att möjliggöra att ULF-forskning stärker den vetenskapliga grunden i såväl skola som lärarutbildning.***

Som ett underlag för samtalen har vi listat ett antal av de förslag som har kommit in under den pågående försöksverksamheten avseende vad som bör regleras i avtal på de olika nivåerna. Detta är alltså **inte** en färdig företeckning utan exempel på sådant som kan ingå.

Vår förhoppning är att diskussionerna under NUB21 bidrar med **en inventering** av angelägna områden:

- Är det dessa områden som är viktiga att reglera på något sätt (*hur* de eventuellt ska regleras får vi ta i nästa steg)?
- Ska något område strykas?
- Ska något område läggas till?

Områden som ska/kan regleras?!	Lokalt	Regionalt	Nationellt
1. Avsiktsförklaring	X	X	X
2. Medlens användningsområde	X	X	X
3. Samverkan	X	X	X
4. FoU-miljöer – gemensamma	X	X	
5. ULF-handledare	X		
6. Kombinations anställning Samverkanslektorat	X	X	
7. Masterutbildning		X	
8. Forskarutbildning/Doktorander		X	
9. Post doc	X		
10. Publiceringskostnader	X	X	
11. ”Spridning”/Plattform	X	X	X
12. Kvalitetssäkring	X	X	X
13.			
14.			
15.			

Några tentativa tankar om ovanstående områden...

1. **Avsiktsförklaring** görs av inblandade parter på olika nivåer utifrån det nationella avtalets övergripande syfte/mål.
2. **Medlens användningsområde** Totalsumman framgår av det nationella avtalet samt inom vilka områden som dessa medel får användas, till exempel infrastruktur, samverkans tjänster, forskningsmedel. Men hur balansen ser ut mellan dessa områden bedöms/bestäms regionalt. Hur medlen fördelas eller söks kan regleras med regionala avtal.
3. **Samverkan** ska ske på respektive nivå. Nationellt kan finnas ett nationellt råd, regionalt likaså för fördelning av medel – här kan även ett mindre ULF-kansli behövas för att säkerställa långsiktigheten och hållbarheten. Lokalt ska det finnas ett gemensamt ledningsorgan. Avtalen preciserar arbetssätt, arbetsformer och åtaganden mellan lärosäten och skolhuvudmän för att garantera genomförandet av ett ömsesidigt arbete.
4. **FoU-miljöer** – är det en förutsättning för att den vetenskapliga grunden ska stärkas? Var finns dessa ”tredje rum” (se utvärderarnas rapport för 2019)? Vad krävs för att kalla det gemensamt? Sammansättning, vetenskaplig ledning, regelbundenhet (dvs tid finns avsatt) etcetera?
5. **ULF-handledare** står här för de lektorer (på lärosäte/hos huvudman) som handleder självständiga arbeten inom ramen för ULF-projekt.
6. **Kombinationsanställningar/samverkanlektorat** kan behövas både för att leda de gemensamma FoU-miljöerna (punkten 4) och för att skapa mötesplatser för professionens frågor och forskares intressen etcetera (Se ULF Spaning nr 5).
7. **Masterutbildning** För att bland annat möjliggöra ”från student till docent” kan det på regional nivå behöva finnas en pågående masterutbildning för intresserade lärare och skolledare. Exempelvis en masterutbildning som är inriktad på att utveckla den vetenskapliga grunden i såväl lärarutbildning som skola.
8. **Forskarutbildning/Doktorander** Även forskarskolor med kontinuerligt intag kan vara centrala inslag på regional nivå får att möjliggöra ”Från student till docent”. Kanske dessa ska vara nationella, eller finns tillräckligt underlag för regionala forskarskolor? Samverkan kan ske nationellt så att dessa forskarskolor kompletterar varandra och delvis har olika tyngdpunkter. Doktoranderna vet när de söker att avhandlingsarbetet sker inom ramen för ULF-avtalens områden.
9. **Post doc** En möjlighet för lektorer, inte minst i skolan att komma vidare i karriären. Här kan säkert på sikt ett nordiskt samarbete skapas för att öka internationella erfarenheter.
10. **Publiceringar** – tid och kostnader för detta (se ULF Spaning nr 7).

11. **Spridning/Plattformer** – erfarenhetsutbyten bör ske regionalt men även nationellt (se ULF Spaning nr 7).
12. **Kvalitetssäkring** Forskningsprojekt kvalitetsgranskas, publiceringar likaså men samverkansarbetet och förhållandet mellan användning av ULF-medel och effekter på verksamheterna; lärarprogrammen och lärarnas undervisning bör utvärderas regelbundet (nationell fråga?).
13. ... med mera...

2. Några övergripande slutsatser från grupperna

Innan redovisningen av hur grupperna ser på olika avtalsnivåer och vad som kan eller ska regleras ska här presenteras några övergripande slutsatser som framträder i dokumentationen.

ULF handlar om *kvalitet* att kraftsamla för läraryrkets kunskapsbildning, något som startar under utbildningen tack vare samverkan med skolans praktik. ULF forskning tar hänsyn både till vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, det är forskning som stärker läraryrkets kunskapsbildning, såväl i och för undervisning som för skolans utveckling.

Långsiktighet och Hållbarhet - Stadga och Flexibilitet. Infrastrukturer som möjliggör forskning, det räcker inte med forskningsmedel om inte strukturen finns även när forskningsprojekt inte pågår. Organisationerna behöver anpassas till att forskning i samverkan är en del av yrkesutövningen (gäller både lärosäten och skolhuvudmän).

Ömsesidighet, Ägarskap och Delaktighet är förutsättningar som behöver finnas.

Likvärdighet i alla led. Likvärdighet inom skolor, mellan skolor men även mellan små och stora lärosäten respektive skolhuvudmän. Behov av fungerande nätverk, kluster, noder... möjligheten att ingå avtal med olika lärosäten beroende på forskningsområde.

Förutsättningar (intresse, förväntningar och tidsmässigt utrymmer i organisationerna, FoU miljöer), etiska förhållningssätt behöver klargöras och spridningen, kunskapsdelningen ökas och förbättras. Fler ingångar mellan skolhuvudmän och lärosäten – att få hjälp att ”hitta rätt” beroende på fråga.

3. Avtalsnivåer och avtalsinnehåll

Att ULF arbetet behöver ha en stadga är uppenbart. Mängden konkurrerande verksamheter hos båda, personberoende etc. gör att för att verksamheten ska etableras behöver vissa saker stadfästas. Alla är angelägna om att ”rätt saker” hamnar på ”rätt nivå”. Stadga och flexibilitet. Korta ledtider mellan idé och faktiskt arbete inte minst eftersom tiden fram till idén är den som tar tid, lång tid.

Betydelsen av att arbetet är förankrat i ledningsorganisationen återkommer. Det var framträdande även förra året – vikten av balans mellan lärares frågor, rektorers och även huvudmannens/huvudmännens frågor och behov. Oavsett om forskaren är anställd av lärosätet eller huvudmannen kan dessa olika behov försvåra samarbetet om det inte är reglerat på något sätt. Vem/vilka som finns med på olika nivåer är därför grannlaga. Hur fördelas ansvar och befogenheter, vem är medelförvaltare etc. Vilka krav och förväntningar kan ställas på varandra för att bidra till långsiktighet.

3.1 Nationell nivå

Avsiktsförklaring görs av inblandade parter – vilka är det? **Ett nationellt råd?** Lärosäten och skolhuvudmän anses givna, ska parterna ingå? Den nationella nivån behöver skriva fram relationen till andra områden och myndigheter som tangerar ULF (kan var VFU, Övningsskolor, Professionsprogram mm).

Medlens användningsområden klargörs på generell nivå (infrastruktur definieras, förenade anställningar, forskningsmedel etc.), medfinansiering mm.

Förenade tjänster torde regleras i lag/avtal – om inte bör det finnas bestämmelser nationellt. Här är behoven stora på alla nivåer. De kan leda FoU miljöer hos huvudman/män, skapa långsiktighet i olika insatser över tid etc.

Kvalitetsfrågor – i hela ULF kedjan och i respektive forskningsprojekt – preciseras inklusive de etiska riktlinjerna som förhoppningsvis reglerats nationellt. **Kunskapspridning** kan ligga nationellt enligt flera; publikationer, konferenser etc.

3.2 Nod på regional nivå

Avsiktsförklaring görs av inblandade parter – vilka är det? **Tilldelade medel fördelas** enligt regional överenskommelse (mellan det antal lärosäten som ingår i noden samt företrädare för skolhuvudmännen i noden). Diskuteras om en *liten* regional ULF enhet (ULF-kansli) kan behövas av kvalitets skäl och som stöd för små enheter, dvs. som en garant för kontinuiteten då personer på ledande position förändras och kunskapen om smidiga ingångar till lärosäten i olika forskningsfrågor efterfrågas. Kan här finnas ett tredje rum?

Förenade tjänster – hur många som ska finansieras kanske ska avgöras på denna nivå då ett område för dessa tjänster är samverkan mellan lärosäten/skolhuvudmän i olika kluster/nätverk.

Magister/Masterutbildningar liksom Forskarskolor kan placeras både nationellt och på nod nivå. Behov av dessa utbildningar finns. Jfr Från student till docent inom medicinska området.

3.3 Lokalt

Avsiktsförklaring görs mellan skolhuvudman/skolhuvudmän i samverkan och ett eller flera lärosäten. *Tilldelade medel fördelas* enligt lokal överenskommelse mellan lärosäte och avtalslutande skolhuvudmän. Hur organisationen/samverkan ser ut i det lokala ledningsorganet har inte många hunnit precisera i dessa diskussioner. Dock återkommer *forskningsmiljöer, FoU miljöer* inte minst hos skolhuvudmannen/skolhuvudmän i samverkan som en absolut förutsättning som behöver finnas för att ge tid och arbetsmässiga förutsättningar, möjliggöra delaktighet från andra inom/mellan skolor/huvudman etc. Definition av och utveckling av ett (eller flera) *tredje rum* understryks.

Magister/Master utbildning kan även placeras lokalt – ge lärarstuderande möjlighet att under sin utbildning läsa till kurser med denna inriktning och att ge lärare som handleder inom lärarprogrammen möjlighet att bygga på med ytterligare kurser med denna inriktning (här kan professionsprogrammet öppna andra möjligheter).

3.4 Projektnivå

Avtal skrivs för aktuellt projekt. Här klargörs *villkoren* för inblandade parter (tid och andra förutsättningar). *Kvalitetsfrågor, etiska frågor*, hur arbetet ska presenteras före, under och efter arbetet avslutats. *Publikationer och annan spridning.*

Examensarbete där lärarstuderande får en handledare från lärosätet och en från skolhuvudmannen, där området är en del av ett pågående forskningsprojekt eller på annat sätt utgår från skolans behov. Kanske ett krav för detta inte att skolan deltar i en övningsskola utan att huvudmannen har ett fungerande *Systematiskt Kvalitetsarbete* där behoven synliggörs och samarbete kring examensarbeten möjliggörs?

4. Framåt – knäckfrågor som behöver lösas

Det är uppenbart att ett antal frågor som restes initialt i försöksverksamheten och även vid förra årets Nationella ULF Bazar återkommer (se bilaga 2). Även om det i flera fall, inom försöksverksamheten har hittats lösningar på olika problem finns inte en ny struktur på plats.

Flera belyser den tid som lagts ner för att komma fram till gemensamma ställningstaganden, att bygga förtroende och struktur. Mycket av arbetet har dessutom gjorts i coronatider med allt vad det inneburit.

Där *huvudmannen* skapat en *organisation* där arbete med ”vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet” är en del av yrkesutövningen för skolläda och lärare – där fungerar det. Frågan är om dessa modeller ska presenteras som förutsättningar för de huvudmän som nu vill ansluta till ULF - arbetet?!

De *lärosäten* som har *plattformar, mötesplatser, mäklarfunktioner* – där fungerar samverkan bättre. Men bristen på ”tredje rum” är stor och frågan är om, efter att ha definierat detta, också ska ingå som en förutsättning för ULF-medel?!

Många frågor är oklara inom *läraryrkesutbildningens* område för närvarande. Frågor som rests i regeringens promemoria som nyligen remissbehandlas, frågor som väntar på sin lösning i nästa promemoria kring professionsutbildningar, inrättandet av eventuella regionala råd för detta etc. Utvecklingen av Övningskolor och motsvarande varierar över landet, olika typer av läraryrkesprogram inklusive t.ex. KPU för disputerade personer ger olika möjligheter i olika landsdelar.

Sammanfattningsvis kan konstateras:

- Avtal och avsiktsförklaringar behövs på alla nivåer – stadga & lokal anpassning,
- Ömsesidiga åtagandet tydliggöras – inkl. medelförvaltare etc.
- Medel (långsiktiga, mer än ett år) behövs både för infrastrukturen och forskningsprojekt,
- Förenade tjänster, villkoren behöver lösas nationellt,
- Fler lektorer behöver anställas i svensk skola med tid för samverkan och forskning,
- Fler lektorer behöver anställas på lärosäten med tid för samverkan och forskning,
- Etikfrågorna behöver lösas nationellt,
- Fler små skolhuvudmän behöver finna nätverk/kluster som möjliggör ULF-arbete (frivillig form),
- Lärosäten behöver tydliggöra sin samverkan sinsemellan (frivillig form) för att möta skolhuvudmannens behov/intresse av att samverka med olika lärosäten beroende på fråga (VFU – ULF), tydliga ingångar (mäklarfunktion)
- Definiera ULF-forskning, kopplingen till läraryrkets kunskapsbildning, behovet av FoU miljöer hos skola/skolhuvudman/män men även på lärosäten, där löpande, regelbundna samtal förs med vetenskaplig ledning (inkludera alla intresserade),
- Definiera tredje rummet – FoU miljön kan vara en men även andra former finns,
- Skärp kraven på systematiskt kvalitetsarbete kopplat till behovet av ny kunskap,
- Öka tillgång för disputerade utanför lärosätet att få tillgång till forskning (affilering),
- Organisatoriska förutsättningar på skolan/hos huvudmannen/på lärosätet,
- Hela ”styrkedjan” behöver involveras i arbetet för långsiktighet och hållbarhet,

- Från student till docent – koppla till professionsprogrammet när det kommer – komplettera därefter på regional och/eller nationell nivå.

Bilaga 1 Program Nationell ULF Bazar 2021

Program 6 maj

13.00 - 13.15

Ministern för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans hälsar välkommen tillsammans med professor Elisabet Nihlfors.

13.20 - 14.15

Professor Sølvi Lillejord vid Universitetet i Bergen föreläser: *Praktiknära forskning som ett wicked problem - kompliserat men inte olösligt.*

14.15 - 14.30

Frågestund och diskussion. Sølvi Lillejord samtalar med Magdalena Taube från Nationella samordningsgruppen utifrån frågor som kommit in via chatten.

14.30 - 14.45

PAUS

14.45 - 15.00

Gruppdiskussionerna introduceras av Maria Jarl från Nationella samordningsgruppen. [Utgå från detta diskussionsunderlag.](#)

15.00 - 16.30

Gruppdiskussioner. Paus i egen regi!

16.30 - 17.00

Uppsamling och avslutning. Nat. samordningsgruppens Lars Olsson modererar.
Använd Mentimeter-länk

Bilaga 2 Dokumentation från Nationell ULF Bazar 2020

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. Erfarenheter av hur kunskapsbehovet identifieras och prioriteras

A1. Olika gruppers behov

A2. Hur olika behov möter befintlig kunskap

A3. Vem/vilka involveras och hur kommer resultaten fler till del

B. Erfarenheter av olika samverkansformer/modeller

B1. Frågan om likvärdighet

B2. Olika tjänster; lektorer, kombinationstjänster etc.

B3. Lärarstuderande och forskande miljöer

C. Med fokus på framtiden

A. Erfarenheter av hur kunskapsbehovet identifieras och prioriteras

A1. Olika gruppers behov

Det är inte svårt att hitta områden som man vill beforska. Det är mer problematiskt hur man gör urval, vem som ska prioritera och hur man skapar förutsättningar. *Betydelsen av mötesplatser mellan skolor och lärosäten* i olika konstellationer lyfts fram som något som har gett effekt på flera plan. Viktigt dock att de sker regelbundet återkommande.

Kunskapsbehovet har uppmärksamats och insamlats via olika befintliga eller nyskapade kanaler.

Här några exempel på vad som prövats och pågår: Det Systematiska kvalitetsarbetet (SKA), Enkäter, Ämnesdidaktiska nätverk, Ämnesgrupper/programgrupper, Forskningscirklar, Öppna workshops, AIMday som mötesplats med mera. Seminarier har arrangerats mellan förstelärare, lärare alla kategorier och disputerade lektorer för att identifiera frågor. Forskare har varit samtalsledare på skolor för att medverka till att identifiera forskningsfrågor.

Samverkan sker bland annat genom didaktiska nätverk som finns och bygger på gemensamma intresseområden. Dessa kan ha identifierats av universitetets forskare samt flera huvudmän tillsammans eller av forskare för att sedan matchas med huvudmännens intressen. Därefter

startar en ömsesidig kunskapsbildningsprocess mellan forskare och lärare som ingått i nätverken.

Exempel på processer: Huvudman/rektor väljer vad som ska studeras och kopplar sen in lärare; Lärare kommer in med frågor som kopplas ihop med forskare; lärare som vill forska kopplas ihop med forskare; forskningscirkel där man lär sig identifiera forskningsfrågor.

Ytterligare ett alternativt sätt är att huvudmännen först tar fram frågor/områden de vill få belysta. En forskningscirkel med 4-6 lärare och forskare från högskolan träffas för att belysa frågan och undersöka vad som finns inom befintlig forskning och slutligen konkretisera frågan. Sen söker forskare och lärare medel från fonden för forskningsprojekt som vilar på cirkelns dialog.

Behovet inom lärarutbildningarna har i något fall inventerats specifikt dels genom programråd, där programansvariga och ämnesföreträdare finns, men också genom att särskilt samla intresserade forskare och bland dem kartlagt behovet.

Viktigt är att alla kommer till tals – lärare, rektorer, förvaltning, politiker. Viktigt att lärares röster finns kvar även när frågorna tas till en ”högre” nivå i organisationen. Det handlar om relevans och motivation. Lika viktigt är att motivera forskare att delta, att det finns incitament också för dem.

Exempel på dilemman är när kopplingen mellan lärares behov och huvudmannens inte alltid överensstämmer och huvudmannens behov inte matchar universitetets.

Kunskapsbehovet undersöks av flera huvudmän med hjälp av det **systematiska kvalitetsarbetet** som huvudmännen ska ta fram (här kallat SKA). Vikten av att då ha en fungerande SKA poängteras och att det utgår från skolans hela uppdrag. Det är ibland problematiskt att kunna använda/tolka/analysera dessa resultat och få fram en grund för till exempel en forskningsstudie. Skolhuvudmannens SKA är centralt om/när det fungerar för att verkligen synliggöra olika kunskapsbehov hos olika grupper. Dock har SKA en dubbel roll som kontroll och som verktyg för utveckling vilket behöver problematiseras. Risken finns annars att det enkelt mätbara blir det som beforskas medan annat försvinner.

Det måste finnas sätt att ”säkra” att det blir ”rätt” frågor som fångas upp och leds vidare. Flera huvudmän menar att det är skolornas behov som ska vägleda vad som beforskas. Samtidigt behöver ”nytta” och de ”upplevda” behoven utmanas, och problematiseras för att ringa in de ”verkliga” problemen/behoven. Lärare behöver också få hjälp att formulera sina behov i form av forskningsfrågor; konkretisering och avgränsning. Forskare behöver vara med från start, problemformuleringsfasen.

Flera återkommer till vikten av att frågor och projekt *förankras på alla nivåer*, såväl hos huvudmannen som på lärosätena. Detta är ett långsiktigt arbete som måste få ta tid, och garanteras tid och resultatet måste kunna tas om hand oavsett vilket det är.

Ett dilemma är skolverksamhetens normativa tradition i relation till forskningens kritiska och praktikens behov av metod- och produktutveckling som inte ses som forskning av akademien. Synen på forskning och vetenskap varierar och behöver diskuteras tillsammans. Nya forskningsprojekt är inte svaret på frågor som behöver snabba svar i närtid. Kritisk forskning kan hamna i spänningsfältet mellan lärares uppfattningar och policy/riktlinjer från

huvudman/rektor. Detta sätter fingret på identitetsfrågor för lärare och forskare i olika miljöer och utmaningen i att stärka professionens kunskapsbas.

Ett nationellt system behöver säkra att inte endast en smal typ av forskning och forskningsfrågor växer fram inom ULF. T.ex. pekar vissa studier på att ”vita medelklasskolor” är de som oftast beforskas i ”praktiknära forsknings”-sammanhang. Detta måste beaktas när prioriteringar görs.

A2. Hur olika behov möter befintlig kunskap

Forskning handlar om ny kunskap – att fylla kunskapsluckor. Det är viktigt att ta fram processer så att det som görs inom ULF bygger på befintlig kunskap. Flera konstaterar att det finns forskning som är relevant men hur använda befintlig kunskap. Det är inte säkert att skolan behöver mer forskning utan det kan handla om hur de får tillgång till befintliga forskningsresultat.

Dessutom är det många olika discipliner på lärosätet som är av intresserade av att möta professionens kunskapsbehov. Det kan vara därför vara svårt att hitta till och ha kunskap om var relevant forskning finns. Poängteras att det är viktigt att det är forskare inom ”alla” discipliner som blir involverade.

Behovet av mötesplatser återkommer. Lärare som är lektorer kan vara bryggan mellan skola – akademi, eller en förstelärare med specifikt uppdrag. Lärarstudenter kan vara det genom att erbjudas ex-jobb. AIMday är en annan mötesplats.

Disputerade lärare söker aktivt forskning utifrån utmaningar de stött på. En del huvudmän har ingen lektorstjänst andra ha en hög vetenskaplig kunskap i verksamheten med stor andel forskarutbildade lärare och disputerade förstelärare.

En erfarenhet som lyfts fram är att när lärare och forskare arbetar tillsammans; genomför, reflekterar och analyserar utvecklar det såväl forskning som undervisningspraktiken. Mötena äger rum på skolan. Lärarstudenter vistas också i dessa miljöer när de kommer på VFU.

Något som återkommer är den ömsesidiga kunskapen om varandras praktiker. Bättre kunskap från lärosätenas sida efterfrågas avseende hur skolhuvudmännen/skolan är organiserad – det räcker inte med att ha god förståelse för praktiken i ett klassrum. Det upplevs frustrerande när forskare/lärosäten ”sidsteppar” ledningsnivån och kommunicerar/föreslår forskningsprojekt direkt till lärarna.

A3. Vem/vilka involveras och hur kommer resultaten fler till del

Arbetsbelastningen är hög, bristen på personal stor – det är ”trängsel” vad gäller aktiviteter och insatser. Både Ifous och Skolverket nämns som både inspiration och konkurrenser om utrymmet. Skolledare kan i princip vara för forskning men har svårt att möta detta när den ordinarie undervisningen riskerar att bli lidande eftersom det tar tid. Också ett problem med tempo – forskning tar tid och resultaten med det. Och vad händer när ett forskningsprojekt är avslutat, vem vårdar arbetet därefter?

Förutsättningar behövs i form av tid, vilket innebär behov av resurser, tjänstekonstruktioner och organisation. Tjänsteplanering krävs där kalenderår (lärosätet) och läsår (huvudman) kan samspela.

Lärare behöver i högre grad bli involverade i praktisknära forskning. Skillnad i utbildning bland legitimerade lärare är också stor, en del har en master andra lic/doktorsutbildning. Det kan finnas en diskrepans mellan vem som är intresserad av att vara med och vem som har den formella kompetensen eller förutsättningar att vara med. Alla som disputerat i ett ämne innebär inte att det alltid är ett skolämne varför lektorer kan behöva olika arbetsuppgifter kopplat till ULF.

När det gäller spridning av den kunskap som produceras finns flera exempel: Gemensamma workshops med forskare och skolledare, Huvudmän som genomför fortbildningsdagar i egen regi utifrån ULF-arbeten, Öppna föreläsningar dit alla är välkomna. Rapporter som publiceras på olika hemsidor, forskningscirkel om aktuella frågor för att ge en bra teoretisk och praktisk bas att arbeta utifrån.

B. SAMVERKANSFORMER/MODELLER

B1. Frågan om likvärdighet

Frågan om likvärdighet engagerar alla och ses som en stor utmaning. Regionala strukturer, som exempelvis FoU-verksamhet inom kommunförbund, har visat sig kunna göra skillnad och flera lyfter fram RUC (som har olika benämning i olika regioner). RUC är en mötesplats för stora och små kommuner och en brobyggare – men alla är inte involverade i vare sig lärarprogram, VFU, övningsskolor eller ULF.

Viktigt med strukturer som ger tillgång till kompetens hos båda parter, att inte hamna ”utanför”. Det kan handla om mandat, tillit... flera lyfter fram behovet av att det finns en ”bro-person”; en känd och tydlig ingång till varandras verksamheter. Små enheter kan ha enklare att vara flexibla men som en kommenterar så kan fördelen med en liten omfattning på lärarutbildning samtidigt innebära att man saknar bredden i forskning och har svårare att möta skolans/lärares intressen och behov.

Flertalet använder befintliga nätverk i ULF arbetet. Ofta finns dessa hos RUC (och dess motsvarigheter); Skolchefsnätverk, utvecklingsledare/verksamhetsutvecklare hos huvudman; VFU – handledarnätverk med mera.

Understryks vikten av att stadfästa samarbetet i avtal så att det ger långsiktighet och minskar personberoendet. Än en gång understryks betydelsen och vikten av att ha med hela ”kedjan” från skolchef, rektor och lärare – dito på universitetssidan.

Kunskap om varandras verksamheter återkommer – behovet av personer som kan båda organisationerna. Vikten av forskningslitteracitet likväl som praktiklitteracitet. Det handlar om att utveckla nya kulturer, att lära av varandra och ta vara på varandras olika kunskaper och kompetenser.

B2. Olika tjänster; lektorer, kombinationstjänster etc.

I framtiden ska forskare och lärare kunna vara samma person. Trygga och väl fungerande former för delade tjänster behöver regleras nationellt för att skapa bättre förutsättningar för individer att arbeta med praktisk forskning. Önskar en mer utvecklad tradition att kunna gå mellan akademi och lärararbete – jfr läkarsidan.

Avtal om dessa tjänster bör skrivas över 2-3 års tid för att möjliggöra långsiktig planering. Alla lärare borde ha tid i sin tjänst för att ägna sig åt vetenskapligt arbete i den egna praktiken.

Erfarenheter av kommundoktorander, med intressanta arbetsuppgifter hos en huvudman är positiva. Viktigt att det finns planer för hur licade/disputerade lärare ska få förutsättningar som gör att de vill ha sin bas i skolan. Det behövs personer som kan båda praktikerna.

Flera exempel ges på lektorer anställda hos huvudman som arbetar deltid på lärosätet och på universitetslektorer som är på skolor del av sin tid för att öka sin kunskap om skolans praktik. Andra lärare är affilierade till ett lärosäte.

Ett lärosäte har med stöd av Hamburgundantaget kunnat upphandla en tjänst hos annan offentlig huvudman utan att utlysa tjänsten.

Samverkanslektorer finns på ett par lärosäten en del i kombination med *flexittjänst*. Exempel på uppgifter ges av en samverkanslektor: Hen kartlägger lärarutbildningens struktur, fortbildning av lärarutbildare, formulerar förutsättningarna för examensarbeten, ge kurser om praktisk forskning. Ett lärosäte har anställt en professor emeritus för att översätta relevanta artiklar från engelska till svenska som är av intresse för ULF arbetet.

Flera inom lärarutbildningarna har *läraryrkets bakgrund* som är en viktig kunskap i praktisk forskning och lärarutbildning.

Förstälärarna uppfattas av flera vara en viktig grupp för att åstadkomma ”bryggan” i ULF-arbetet. Det kan också vara andra lärare som har ett uttalat samordnaruppdrag men där det är tydligt för både huvudman och högskola vem som är kontaktperson.

Forskarskolor återkommer som en viktig insats. Samverkansdoktorander likaså. En pågående forskarskola i ämnesdidaktik har lärare med 50 % som doktorand och 50 % på skolan där de är anställda. ULF måste vara ett sätt som gör det möjligt att behålla lärarna i skolan, konstaterar en grupp.

Ett exempel på en *lektors arbetstid* och *arbetsuppgifter* ges också. Hen har 30 % undervisning på högstadiet; 35 % vetenskaplig handledning i skol- och professionsutveckling på vetenskaplig grund, forskningslitteracitet för alla samt produktion av beprövad erfarenhet, 35 % formell forskning på egen hand och i samverkan med andra. Andra lektorer har 20 – 50 % avsatt för arbete med vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och forskning och minst 50 % undervisning.

B3. Lärarstuderande och forskande miljöer

Studenter måste få veta att ”praktisk forskning” är en väg att gå, det ska framgå tidigt i utbildningen.

Flera söker att åstadkomma en röd tråd genom hela lärarutbildningen. Studenters engagemang är viktigt, men det är långt kvar till dess att alla studenter upplever att de fått erfarenhet av forskande miljöer under sin utbildning. Det vanligaste är erfarenhet av studentengagemang när det gäller examensarbeten i samverkan med huvudmän. Många arbetar med detta, men alla har funnit hinder på vägen – allt från bristande kvalitet i de arbeten som blivit gjorda (som väckt frågan om vem som kvalitetssäkrar dessa arbeten och hur det ska göras) till att det är svårt att få lärosätenas och skolornas ”årsrytm” att passa ihop.

Försöksverksamhet finns där de lärare som knyter studenter till pågående forskningsprojekt eller till utvecklingsarbeten i kommuner får extra tid (15h/arbete) för att kunna göra denna koppling på ett bra sätt. Det behövs stödjande strukturer för att studenterna ska lyckas och för att undvika att det endast blir de mest engagerade studenterna som är engagerade. Det samma gäller för medverkande skolenheter. Det blir ofta de skolor som redan har upparbetade kontakter med forskare/universitet som fortsätter beforska och samforska i sin verksamhet. Återigen ser man en fara i det individbundna

Olika erfarenheter från försöken med övningsskolor diskuteras. En erfarenhet från övningsskola med verksamhetsintegrerad profil redovisas. Studenterna har haft dubbelt så mycket tid ute på skolorna som gängse. Det finns bestämda dagar då huvudmannen ger lärare tid att delta i lärarutbildningen. Samtidigt möter forskare studenterna ute på skolorna och hjälper dem trätta ner frågorna till något som kan vara forskningsbara frågor. Studenterna skriver i 10 veckor vilket innebär att det blir mycket forskningstid med alla de studenter som går lärarutbildningen. Lärarna på skolorna blir inspirerade av studenternas arbete och flera går nu magisterutbildning. Huvudmannen har upprättat ett pris för bästa självständiga arbete.

En annan grupp hänvisar till motsvarande verksamhet i Norge. Ett annat förslag är att en universitetslektor undervisar under en period i sitt ämne på en skola samtidigt som läraren undervisar inom samma ämne på lärosätet. De byter helt enkelt arbetsplats under en period. Andra erbjuder lärarstudenter att delta i forskningscirklar på en skola under sin utbildningstid.

Det är viktigt, som lärarstuderande att kunna få göra ett ex-arbete som är relevant för den skolmiljö där man gör VFU. Viktigt att få göra något som har betydelse för skolans utveckling. (Resor och avstånd till praktikskolor är ett problem för lärosätet). En erfarenhet är att forskare som arbetar med projekt också är handledare för blivande lärares ex-arbete när de är hos huvudmannen. Exempel ges på studenter som på termin 7 i ett ämne gör en praktisknära forskning, *learning study*. Extra bra ex-arbeten kan bli artiklar tillsammans med handledaren

Viktigt att formulera förutsättningar för examensarbete för att fungera inom praktisknära forskning, kurser om praktisknära forskning.

Det finns ibland praktiska bekymmer i samband med datainsamling som bör kunna lösas. Forskare tycker att de data som lärarstudenter samlar in inte duger som forskningsunderlag. Därför behöver denna kunskap komma in tidigt i utbildningen och kanske behövs bättre metoder för analys av data hos de studerande.

Det finns försök där olika förslag på anknytningspunkter i forskningsprojekt presenteras tidigt i lärarutbildningen. Här försöker man integrera examensarbete och pågående forsknings- eller utvecklingsarbete. Tiden tas från handledning.

C. FRAMTIDEN – Resurser – roller – regioner

Att det finns ULF-verksamhet som verkligen handlar om projekt med ömsesidig respekt för varandras kunskaper vittnar flera om.

Hur skapa en struktur som är organiserad, stabil och flexibel? Viktig diskussionspunkt och viktigt underlag för politiska beslut. Modellerna behöver svara på frågor om hur, när, vem, vad och borga för hela processen – före, under, efter samverkan. Det behöver finnas en struktur som inte är avhängig av om det kommer forskningsmedel eller ej. Det behövs en kultur som kan ta hand om alla sorters forskningsresultat.

Vidare är frågan om förankring betydelsefull del samt att modellen tar hänsyn till hur arbetet kan brygga över organisatoriskt glapp. Viktigt att koppla ULF till samverkansmekanismer, en praktik som är byggd som brygga mellan de båda organisationerna och med kunskap om varandras organisationer. Det behövs en ”mäklarfunktion” hos båda parter för att enkelt hitta rätt. Mycket bygger på personkännedom idag. Nationellt behöver skapas förutsättningar för att främja samverkan mera mellan de olika huvudmännen i regionen.

Planeringen för framtiden måste ta i beaktande att ”hur-frågan” inte är löst. Det får inte bli så att vi alltför snabbt kastar oss in i ”vad-frågan” (vad ska vi forska om). Även varför-frågan är viktig att vi inte tappar – vi vet inte med säkerhet vad det betyder för forskningen att huvudmännen är med och sätter agendan (det vi vet är att forskning som involverar lärare tenderar att leda till avsedd förändring mer än om de inte är det).

Uppmaning från flera: Medverka till att olika statliga satsningar hänger ihop! Professionsprogrammet, till exempel behöver samverka mellan lärosäten och huvudmän. Tror vi att praktikinära forskning är grunden och inte tillämpningen så behöver vi ändra vår grundförståelse.

Stärk forskningsöverbyggnaden för läraryrket. Professionen ska vara lika involverad i forskning inom sin egen verksamhet som t.ex. läkare. Ett permanent ULF-avtal ska inrymma finansiering för forskning, utveckling och inte minst samverkan. Reglering kring praktikinära forskning behöver skrivas in i skollagen på något sätt för att garantera långsiktighet. Nationell struktur behövs som bygger på en regional struktur där samverkan sker mellan regionerna.

Bygg regionala/lokala ämnesfokuserade forskningscenter med samverkan mellan lärosäten! Lärosäten skapar kluster. Viktigt att regionaliseringen som eventuellt kommer inte bara blir en regionalisering av en statlig myndighet för då kommer det inte bli lyckat. Hellre en regional projektgrupp som sluter avtal och skapar gemensamma ytor som ULF-projektet handlar om. På så sätt blir ULF en central spelare i det nationella professionsprogrammet. Annars blir det svårt att som huvudman kunna delta på jämlika villkor.

Viktigt att ULF forskning skiljer sig från annan forskning anser flera. Diskuterar vilken forskning ULF-forskningen ska komplettera övrig forskning med.

Incitament Vad värderas? Inte enbart kravet på att som forskare publicera sig utan även synen på olika typer av forskning. Vad är praktikinära forskning – hur intressera forskare till det här fältet? Avvägning mellan forskning och skolutveckling. Viktigt att fortsätta prata om det symmetriska och komplementära- inte biståndsarbete. Lärares kunskaper berikar forskning

lika mycket som forskares kunskaper berikar lärares. Hur möta forskares behov (nödvändighet) att publicera sig i erkända tidskrifter? Kan samverkan i sig ge någon form av merit för både lärare och forskare? Kanske kan medverkan bli till en magister, en del av professionsprogrammet och forskare får meritpoäng jämförbart med det man får för vetenskapliga artiklar.

Inom försöksverksamheten ULF prövas nu flera modeller. Farhågor lyfts att denna mångfald, som uppkommit ur lokala behov och förutsättningar, kanske minskas när ULF konsolideras. Mångfalden uppfattas som viktig och nödvändig, och att det vore riskfyllt att välja endast en eller några modeller för framtiden. Risken finns då att de som började först – och alltså kommit längst – är de som får sista ordet gällande vad som ”fungerar” och det vore orättvist. Små eller stora lärosäten och huvudmän erbjuder helt olika arenor för samverkan. Det finns olika samverkansmodeller som anpassas till olika kontextuella förutsättningar. En del ingår i och behöver ingå i flera olika nätverk.

Mötesplatser och hållbara strukturer på alla nivåer t.ex. tydlig koppling mellan VFU och examensarbete och organisering av detta. Se över kriterierna för examensarbete på nationell nivå, måste de vara kopplade till ämnen? *Forskningsmiljöer* – på skolor, på lärosäten och gemensamma. Komplettera fysiska möten med digitala.

Fortbildning av verksamma lärare kräver tid, tid är pengar, samma sak gäller lärarutbildare. Lärarutbildare har en viktig roll i detta arbete, samverkanslektorer kan ha och ges en viktig roll, detta i sin tur beror på strukturer och strukturer kan nog till viss del vara nationella men framför allt lokala. Erfarenhetsutbyte är en viktig komponent i skapande t av lokala (besluts)strukturer. *Rektorsprogrammet* lyfts fram av flera som en utbildning som bör kunna ge rektorerna en forskningslitteracitet och förutsättningar att leda på vetenskaplig grund och med beprövad erfarenhet. Flera exempel ges på andra utbildningar; *kurser* för studenter och lärare hos huvudman och/eller på ett lärosäte; skrivarkurser, skrivartugor, magisterutbildning, kurser på avancerad nivå för skolutvecklare med mera.

Forskarskolor lyfts upp särskilt som något som behövs också för att bygga ihop ULF och det nationella professionsprogrammet. Alla forskarutbildade vill inte/ska inte forska – men de forskarutbildade kan förse kollegiet med aktuell forskning. Fler regionala forskarskolor. Tydliga riktlinjer varför lärare och lärarutbildare ska forskarutbildas. Riktlinjer kan behövas för hur man ska ta tillvara på *forskarutbildade lärare i skolan*, vad skiljer dem från andra lärare? Vad gör en lektor? Ska finnas någon form av frihet för huvudmannen men lektorer måste få möjlighet att söka medel och fortsätta forska efter en tid på skolan. Antalet lektorer är för få idag vilket möjliggör att forma rollen nu.

Ekonomiska förutsättningar behövs för både huvudmän och lärosäten, upphandlingsregler kan behöva ses över liksom OH-kostnader. Viktigt att alla är med och finansierar – ägarskap. Samtidigt behöver alla mer pengar för att kunna finansiera det gemensamma. Dessa behöver vara riktade om ULF ska finnas kvar på lång sikt. Både lärosäten och huvudmän måste kunna ta del av/erhålla/söka dessa. *Follow the money* skriver en grupp – *money talks* och återspeglar makt – var pengarna hamnar har därför stor betydelse av flera skäl.

Skapa nya anslagsvägar – där det går snabbare att få finansiering. Kanske utarbeta en modell som möjliggör att söka pengar lokalt. Viktning av medel, riktade bidrag. Precisera vad

praktiknära forskning är – i jämförelse med annan forskning. Undvik traditionella forskningsutlysningar som fungerar enligt Matteuseffekten.

Återigen lyfts betydelsen av strukturer fram. Strukturer som inte är beroende av externa medel för att fungera. Skolan är en pågående verksamhet som inte stannar upp och inte kan vara avhängigt av om man får pengar eller inte. Forskningsmedel bör vara integrerade och inte add-on på befintlig verksamhet.

Etikfrågan lyfts av flera – en viktig fråga att lösa. Några efterfrågar riktlinjer eller handbok med illustrativa exempel eftersom ULF delvis bryter ny mark. Etikfrågan är viktig och angelägen och samtidigt känslig.

Ett dilemma kan vara att i forskningen skilja på olika insatser/behov och önskingar. Huvudmän är ibland angelägna att deras namn ”syns” samtidigt som resultaten behöver anonymiseras. Även lärarstuderandes ex-jobb omfattas av etiska ställningstaganden. Kan detta göras till en nationell riktlinje? Lärare som deltagit i aktionsforskning kan undervisa på lärarutbildningen – men erfarenheten är direkt igenkänningsbar till specifik skola och elever etcetera.

Kommunikation - Spridningseffekten är undflyende fortfarande berör projekten de som är inblandade... Hur kan ULF kommuniceras? ULF behöver tydliga kommunikationsstrukturer. Utveckla kanaler för att kommunicera praktiknära forskning. Viktigt med en ”hub” för de former som prövats och erfarenheterna av dessa. Både om ett smörgåsbord och som ett nätverk för att söka relevanta tidigare erfarenheter – och söka/finna samarbetspartners. Plattformar för kommunikation – mäklare – bron mellan akademi och praktik i en funktion/i ett organ. **Publikationsmöjligheter** en del av kommunikationen. Flera exempel har delats i seminarierna om antologier, populärvetenskapliga tidskrifter, hemsidor hos huvudmän och på lärosäten/RUC, poddar och bloggar.

TACK till alla som bidragit till att göra denna sammanställning möjlig!!